

2005-2015 – Roma Évtized Program

Ünnepélyes külsőségek közepette, a Parlament felsőházi termében roma közéleti személyiségek és fiatalok előtt írták alá a Roma Évtized Program magyarországi elindulásáról szóló nyilatkozatot. A 2015-ig tartó integrációs tervhez a régió kilenc kormánya csatlakozott.

Az ünnepségre ismert roma közéleti személyiségek mellett főképpen fiatalokat hívtak meg – óvodástól egyetemistáig – ezzel is szimbolizálva, hogy ez a program valójában leginkább a fiatalok számára nyújthat lehetőségeket. A csepeli Kovács Zoltán cigány nemzetiségi óvoda kedves műsora után Göncz Kinga, Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi miniszter felszólalásában elmondta, hogy a Roma Évtized Program cselekvési terve elkészült, azt társadalmi vitára bocsátják mielőtt várhatóan az országgyűlés őszi ülészekán a törvényhozás elé kerül.

A program négy kiemelt területe – *oktatás, foglalkoztatás, egészségügy és lakhatás* – mellett helyett kaptak a tervek között a diszkrimináció csökkentése, az esélyegyenlőség – különös tekintettel a roma nők esélyegyenlőségére. A miniszter asszony szerint az, hogy az Európai Parlamentben csupán Magyarországnak vannak roma származású képviselői, esélyt adhat arra, hogy az EU megértse, támogatni kell a roma programokat. Ennek első jele, hogy egy nemrég elfogadott EP-határozat már külön megemlíti a Roma Évtized Programot. Göncz Kinga azt szeretné, hogy tíz év múlva elmondhassuk: fontos dolgok történtek a régióban és az Unióban a roma-ügy területén.

Szimbolikus jelentőséggel bír, hogy Kolompár Orbánt, az Országos Cigány Önkormányzat elnökét is meghívták az aláírási ünnepségre. A miniszter asszony a ceremóniát követő sajtótájékoztatón elmondta, hogy az eddigieknél jobban be szeretnék vonni az OCÖ-t a Roma Évtized minden területén, a tervezéstől az ellenőrzésig, ezzel is erősíteni a „civil” kontrollt és részvételt

a programban. Kolompár azt mondta, hogy reméli, ebből a programból egyik következő kormány sem fog elvenni, legfeljebb hozzátenni. Kiemelte: csak akkor lehet sikeres bármilyen roma program, ha annak eredményeként az egyszerű, hétköznapi cigány emberek is érznek valami változást a saját életükben.

Előadást tartott a konferencián Kemény István, az ismert szociológus is, aki három évtizede kutatja a roma társadalmat. E három évtized adatsorait egymás mellé illesztve előadásából kitűnt, hogy alig változott valamit a romák helyzete ebben az időszakban. Kemény István arra hívta fel a figyelmet, hogy csak akkor beszélhetünk roma integrációról, ha a roma gyerekek ugyanolyan arányban járnak középiskolába, egyetemre, mint nem roma társaik. (A 70-es években a roma gyerekek 1,5 százaléka, 1993-ban három százaléka tette le az érettségi vizsgát, ma pedig nagyjából öt-hat százaléka ez az arány. Felsőfokon ma a roma fiatalok 1,2 százaléka tanul tovább.)

Nagy sikert aratott Glatz Ferenc akadémikus előadása, amelyben elmondta, hogy az évtized programmal egy 4-500 éves folyamat utolsó évtizedéhez, évtizedeihez érkezett el az ország. Azt nem tudjuk – mondta –, milyen lesz ennek a folyamatnak a vége, vajon meg tudja-e őrizni a cigányság mindazokat az értékeket (pl. találékonyság, innovatív készség, a gyors reagálás képessége stb.), amelyeket felhalmozott. Az akadémikus abban bíz, hogy a sokszínű Európában a kölcsönös egymáshoz illeszkedés folyamatában megmaradhatnak ezek az értékek. Glatz szerint mára felnőtt egy fiatal roma értelmiségi generáció, amelyik a szétszabdaltsága ellenére is képes lehet arra, hogy kezébe vegye saját népe sorsának irányítását.

Teleki László romaügyi államtitkár a Roma Évtized Program fő céljainak ismertetése mellett azt emelte ki, hogy a magyarországi cigányok nem akarnak többé másodrendű állampolgárok lenni, „elsőik sem, csupán egyenlők”.

Bari Judit, a Program fiatal delegációjának képviselője fiatalosan kritikus hozzászólásában arra kérte a Jóistent, hogy adjon erőt a cigányságnak, hogy elviseljék mindazokat a programokat, amelyeket köréjük szerveznek.

Az ünnepség végén aláírták a Roma Évtized Program indításáról szóló nyilatkozatot, amelyet a miniszter asszony, az államtitkár és az OCÖ-elnök mellett a roma fiatalok képviselői is kézjegyükkal láttak el.

Göncz Kinga miniszter Kemény István szociológussal a Program meghirdetése előtt
Hilu Anna felvétele

Néző László
RomaPage